

8

ערנד הלכות קריאת התורה סימן קלה השלשה

2

שהניחו עם הסדרה השיין לאותי שבת ויש מי שאומר
דאם בארנו שבת עכשילו היו שני סדרות מחובדים
דאין קורין אותם לשבת הבא משים דלא מצינו
שקראו ג' סדרות בבית אחת (מג"א סק"ג) ולפ"ז ה"ה
דאם בשבת הבא יהיו שני סדרות דג"כ אין קורין
ובדברים המפורסם הם דהא כיון דחובת היא להשיג
מה שלא קראו מה לי תרי מה לי תלת ואפילו אם
לא קראו כמה שבתות נראה שהחובה להשלים כולם
וכן ראיתי מי שפסק כן להלכה (מ"א סק"ג וזניח כן
נס מהנהגת מהניס) וכן יש מי שאומר דאם בטלו הסדרה
בשבת ספר לא יקראו בשבת הבא עם הסדרה של
הספר השני מפני שהרביעי צריך לקרות משני הסדרות
וא"א לחבר משני ספרים קריאה אחת (מג"א סס)
ותמות הוא דאטו לעיכובא הוא שיהא אחר מחבר
השני סדרות ועוד איזה איסור יש בזה אם יחברום
והעיקר נראה דבכל אופן החיוב להשלים בשבת הבא
ונראה דרק בשבת הבא יכולים להשלים אבל אם
ירצו להשלים באמצע השבוע א"א דלא נתקן שבעה
קראוים רק בשבת ושקראו בשני או בחמישי בנ'
קראוים בחד עם הפרשה לא תהיה כתקנת חכמים
מיהו זה ודאי אם ביכולתם לקרותה בשבת במנחה
יקראו או שבעה קראוים ויערפו בזה גם הפרשה
הבאה (נ"ל) :

ז' וכל זה הוא בשבת אבל בב' וה' כשישלו הקריאה
אי בשבת במנחה נראה דא"צ להשלים שהרי
יקראו בשבת הבא ויש מי שאומר שאם ביטלו ביום
ב' ויקראו ביום ג' כדי שלא ילכו ג' ימים בלא תורה
(מ"א נסס גליין מג"א) ולא נהירא בכל לקרות בתורה
ולברך ברכות ביום שלא תקנו חכמים ויש מי שחולק
משמע אחר דלא נתקן זה אלא בשבת שחירות כדי
שלא תבטל קריאת הסדרה לגמרי (מ"א סס) וכן בר"ח
ויו"ט ות"צ כשנתבטלה הקריאה א"צ לקרותה ביום
אחר וכן יש להורות וכן בשבת שחירות כשקראו כל
הסדרה אלא שהמפמיר וההפסדה נתבטל מאיזה סיבה
א"צ להשלים דלא נתקנה אלא לסדרה זו ולא לאחרת
ועוד נ"ל דכשלא קראו הקדרה ומשלמין אותה
לשבת הבא שאו צריך המפמיר לומר שני ההפסדות
כיון שקראו הסדרה שלה :

ח' ומי המה הנ' קראוים כהן קורא ראשון ואחריו
לוי ואחריו ישראל ומשנה היא בנימין (נ"ס י')
ובירושלמי שם יש פלוגתא דרשב"י אומר שזהו מן
התורה דכתיב ויתנה אל הכהנים בני לוי והדר ואל
כל זקני ישראל ורוב"ל מ"ל שזהו מדרבנן ובש"ס
שלנו משמע להדיא דהוי דאורייתא ע"ש וזה ששנינו
במשנה שזה מפני דרכי שלום פירשו בגמרא דה"ק
דאע"ג דבכל מיני כבוד שאנו מחוייבים ליתן לכהן
כמו לברך ראשון במעודה וליטול מנה ופה ראשון
בדכתיב וקדשתו כלומר שאנו מחוייבים לכבדו וכול

למחול כמו שבארנו זה בס"ס קכ"ח ע"ש והייתי אומר
דגם זה יכול למחול שלא יקראו ראשון לתורה קמ"ל
דתקנו חכמים מפני דרכי שלום שלא יבא הדבר לידי
מחלוקת שלא יהא ביכולתו למחול :
מ' וזהו שכתב רבינו הב"י בסעיף ד' המנהג הפשוט
שאפילו כהן ע"ה קודם לקרות לפני חכם גדול
ישראל והוא שהכהן יודע לקרות שאם אינו יודע
לקרות היאך יברך על התורה מיהו אם יוכל לקרות
עם הש"ץ מלה במלה סני כהן כדלקמן סי' קל"ט
עכ"ל ועכשיו לא נהגו כלל להקדק בזה ובכל ענין
קורין להכהן קודם (מג"א סק"ג) וכוונת רבינו הב"י
שאפילו אם הכהן מוחל לא מהני ואע"פ שבספרו
הגדול ביאר איזה דיעות מהגאונים דבמחילה מותר
מ"מ מסיק שם בעצמו שאין המנהג כן ואפילו מחילה
לא מהני וכן הוא המנהג הפשוט בכל המקומות (וכ"כ
הט"ז בסוף סק"ג) ויש עתה מקומות שאינם בני תורה
ונתפשטה הספחה ביניהם שאין משגיחין על הכהנים
כלל וקוראים ישראל במקום כהן אף שיש שם כמה
כהנים וגם אין מבקשים מחילתם אף שאינו מועיל
כמ"ש וראוים לעונש גדול וכבר ראיתי בעיני זאת
וצווחתי עליהם עד שקבלו שלא לעשות כן וכמעט
היה הדבר לפלא בעיניהם :

י' ודע דבגמ' שם מביאר דרק בשבתות ויו"ט דשכחין
רבים בבהב"נ בזה תקנו שלא יכול הכהן למחול
אבל בב' וה' יכול למחול וכ"כ הרא"ש והטור אמנם
התוס' כתבו שם דהאידנא שכחין בשני ובחמישי כמו
בשבת ויו"ט וכ"כ הרע"ב ולכן אסור וזהו דעת
רבונתנו בעלי הש"ע שלא הביאו זה כלל וס"מ תמיהני
כיון שהרא"ש והטור ס"ל כן למה לא הביאו דעתם
כלל וצ"ע ועוד איתא בגמ' דרב קרי במקום הכהן
וכן רב הונא ואפילו בשבת ויו"ט משים שהיו ראשי
גולה וכל ישראל כפופים להם ולכן האידנא לא שייך
זה ואפילו הרמב"ם שבת' והמשנה כתב דחלילה
להקדים כהן ע"ה לישראל ת"ח דס"ל דרין קדימת
כהן אינו אלא בשוין במעלה אבל כהן ע"ה הא אסור
ממור ת"ח קודם לכהן ע"ה מ"מ בחיבורו לא כתב
כן וכתב שהמנהג להקדים אפילו כהן ע"ה מת"ח
מופלג בחכמה ומעם המנהג דס"ל דהא דת"ח קודם
זה לשאר דברים אבל בעליית התורה שתקנו חכמים
שכהן יקרא ראשון אין חילוק בזה (נ"י) ובדברי
הרמב"ם בפי' המשנה כתב גם הרע"ב ועכ"ל כתב
דהמנהג אינו כן ע"ש אע"ג דס"ל דגם בעליית התורה
ת"ח קודם וצ"ל מעם אחר והיינו דברורות האחרונים
יבא לירי מחלוקת מרין זה שזה יאמר אני גדול ממך
וממילא דעתה יש מעם המשנה דדרכי שלום (תוס')
ולפ"ז האידנא אין שום היתר להקדים ישראל לכהן
אף במחילת הכהן אא"כ רצונם לצאת מבהב"נ קודם
קריאת התורה דאו בהכרח לקרא לישראל
אמרין

יא אמו
החו
שאין ו
במעמ
ללוי ול
לוח קמ
שיקדם
יחוסו כ
אסתו
היה ל
וקב"ל
מישרא
קולה כ
ולא מי
דמדין
קרימת
מכאן ו

יב זה
סו
קידשה
הרי הו
לעשות
והפ"י
הישרא
אפילו
ע"ס ו
קדושה
הלוי ו
להישר
דאלו ו
גדול ו
להישר
אם רק

יג זה
בב
לוי ע
זה אב
דס"ל
כן דו
משום
דרכו
אבל
וכשק
שוהו
טוה ג
חולק ו